

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 14 0 U 002702 15 Uvp
Banjaluka, 07.03.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Zdravke Čučak kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Ž.R. iz P., koga zastupa punomoćnik M. B.B. advokat iz S. i R.R. (u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja broj 1153850564 od 12.02.2015. godine, tuženog Fonda R.S., u predmetu uplate doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 002702 15 U od 30.06.2015. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 07.03.2018. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba protiv osporenog akta bliže označenog u uvodu ove presude, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Fonda F. I.S. broj 1153850564 od 28.11.2014. godine. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je zahtjev tužioca za pojedinačnu uplatu doprinosa za period od 04.04.1992. do 30.06.1996. godine, uz obrazloženje da nisu ispunjeni uslovi za odobravanje ove uplate u smislu člana 156. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11, 82/13 i 103/15 - u daljem tekstu: Zakon o PIO).

Odbijanje tužbe sud je obrazložio razlozima da je pravilno postupio tuženi kada je ostavio na snazi rješenje prvostepenog organa broj 1153850564 od 28.11.2014. godine, budući da u slučaju tužioca nema osnova za primjenu odredbe člana 156. Zakona o PIO, iz razloga što se ova odredba odnosi na korisnike prava koji bi sa uplatom nedostajućeg staža navršili staž osiguranja za ispunjavanje uslova za ostvarivanje prava na penziju u R.S., u koju kategoriju ne spada tužilac, jer je on pravo na starosnu penziju ostvario počev od 01.01.2000. godine, koje pravo na isplatu mu je bilo obustavljeno sa danom 19.02.2001. godine zbog zasnivanja radnog odnosa, a potom i ponovo uspostavljeno počev od 23.01.2012. godine, na što ne može uticati činjenica da tužilac traži pojedinačnu uplatu doprinosa da bi ostvario pravo na penziju u drugom entitetu F. BiH, jer je svaki entitet nadležan za odlučivanje o pravima stranaka u skladu sa svojim propisima.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac pobija njenu zakonitost zbog pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu iznosi da je ovdje sporna primjena člana 156. Zakona o PIO, te da je on samo tražio uplatu doprinosa za staž osiguranja za period od 04.04.1992. do 30.06.1996. godine kako bi mogao ostvariti pravo na srazmjerni dio starosne penzije u F. BiH, što mu je sada uskraćeno, jer nema uplaćene doprinose za navedeni period u R.S., a njegov zahtjev za pojedinačnu uplatu je odbijen. Nižestepeni sud podržava odluku tuženog gubeći iz vida činjenicu da tužilac ne može

ostvariti pravo na starosnu penziju u F. BiH dok mu se ne uplate doprinosi za cjelokupni staž, a kako mu to nije omogućeno kroz ovu pojedinačnu uplatu, prinuđen je da čeka da navršši 65 godina života da bi u drugom entitetu ostvario pravo na srazmjerni dio starosne penzije. Zaključuje da je on „žrtva pravnih propisa između R.S. i F. BiH“, te da iako postoji međusobni dogovor između entiteta ovakva pravna situacija je ostala nerazjašnjena. Konačno predlaže sudu da zahtjev uvaži i pobijanu presudu preinači na način da tužbu uvaži i osporeni akt poništi.

U odgovoru na zahtjev tuženi navodi da osporenim aktom nisu povrijeđene odredbe Zakona o PIO, niti pravila postupka, zbog čega ostaje kod svih razloga datih u obrazloženju osporenog akta i predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka spisa predmeta proizilazi da je tužilac rođen 28.08.1961. godine, da mu je rješenjem prvostepenog organa broj 1153850564 od 10.04.2000. godine priznato pravo na starosnu penziju počev od 01.01.2000. godine, da mu je rješenjem od 17.05.2001. godine obustavljena isplata iste počev od dana 19.02.2001. godine zbog zasnivanja radnog odnosa, te da mu je isplata penzije nastavljena rješenjem prvostepenog organa od 29.08.2012. godine počev od 23.01.2012. godine, koje pravo i danas ostvaruje na osnovu staža osiguranja ostvarenog u SRBiH, R.S. i F. BiH, te posebnog staža ostvarenog u R.S. u periodu od 04.04.1992. do 30.06.1996. godine, koji mu je rješenjem prvostepenog organa broj 1153850564 od 26.03.1998. godine priznat kao staž u dvostrukom trajanju. Tužilac je dakle nesporni korisnik prava na starosnu penziju u R.S., a kao takav je dana 26.11.2014. godine podnio zahtjev F. I.S. da mu se odobri pojedinačna uplata doprinosa za period od 04.04.1992. do 30.06.1996. godine, koji nesporno nisu uplaćeni, kako bi mogao ostvariti pravo na srazmjerni dio starosne penzije u drugom entitetu F. BiH, pozivajući se na član 156. Zakona o PIO. Prvostepeni organ je njegov zahtjev odbio dajući tumačenje da u konkretnom slučaju nema osnova za primjenu člana 156. Zakona o PIO, jer se on odnosi na osiguranike koji bi sa uplatom nedostajućeg staža navršavali staž osiguranja za ispunjavanje uslova za penziju, dakle ne na tužioca koji je to pravo već ostvario, a ovu odluku je podržao tuženi osporenim aktom, kao i nižestepeni sud pobijanom presudom dajući razloge koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Naime, ispravno tuženi i nižestepeni sud zaključuju da je odredba člana 156. Zakona o PIO koja u stavu 2. propisuje izuzetno mogućnost pojedinačne uplate doprinosa, uvrštena u Zakon o PIO Republike Srpske sa ciljem da se osiguranicima/radnicima koji ne ispunjavaju uslove za ostvarivanje prava na penziju u Republici Srpskoj, a imaju staž osiguranja za koji nisu blagovremeno izmireni doprinosi, omogućiti uplata nedostajućeg staža da bi ostvarili pravo na penziju. Kad razmatra zahtjev za pojedinačnu uplatu doprinosa tuženi isključivo odlučuje da li osiguraniku/radniku nedostaje dio staža za ostvarivanje prava na penziju u skladu sa propisima Republike Srpske, a ne drugog entiteta, kako to pogrešno tumači tužilac. Navedena odredba se dakle isključivo odnosi na osiguranike/radnike iz Republike Srpske koji po važećem Zakonu o PIO iz razloga neuplate doprinosa za određeni vremenski period ne mogu ostvariti pravo na penziju u Republici Srpskoj, u koju kategoriju ne spada tužilac, jer je on ovo pravo ostvario počev od 01.01.2000. godine, odnosno od 23.01.2012. godine kada mu je isplata nastavljena i penzija ponovo određena. Navedeno proizilazi i iz odredbe člana 156. stav 4. Zakona o PIO koja propisuje da u slučaju iz stava 2. ovog člana, pravo na penziju pripada najranije od dana pojedinačne uplate doprinosa, što tačno znači da se odredba člana 156. Zakona o PIO ne može

primjeniti u slučaju tužioca da bi on, kako sam tvrdi, mogao ostvariti penziju u drugom entitetu F. BiH čiji Fond o njegovim pravima odlučuje u skladu sa svojim propisima.

Pri tome treba dodati da tužilac nije „žrtva propisa“ kako u zahtjevu navodi, jer je njemu u R.S. za ovaj period od 04.04.1992. do 30.06.1996. godine priznat poseban staž u dvostrukom trajanju od ukupno 8 godina, 5 mjeseci i 24 dana na osnovu kojeg je i ostvario pravo na penziju u R.S., a koji staž se shodno članu 38. Zakona o PIO ne računa u staž osiguranja bez obzira da li je unesen u matičnu evidenciju tuženog i koji shodno odredbi člana 5. stav 2. Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u sprovođenju penzijskog i invalidskog osiguranja („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 15/00), uzima u obzir samo onaj nosilac osiguranja koji ga je priznao, a to je u slučaju tužioca Fond RS, a ne Fond F. BiH.

Kod takvog stanja stvari po ocjeni ovog suda u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog njene nezakonitosti predviđen u odredbi člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca odbija na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić